

DOMOVINA

Štev. 35.

V Ljubljani, 22. oktobra 1918.

Leto I.

Wilson odklanja prošnjo Avstro-Ogrske za mir.

Naš vrhovni narodni svet za eno samo državo S. H. S.

Objava Narodnega Vjeća.

Narodno Vjeće SHS. naznanja iz svoje seje, ki se je vršila 17., 18. in 19. oktobra tega leta narodu Slovencev, Hrvatov in Srbov, da prevzema od tega časa naprej, pooblaščen od vseh narodnih strank in skupin, v svoje roke vodstvo narodne politike. Od sedaj naprej v splošnih narodnih vprašanjih nobena stranka, nobena politična in nobena parlamentarna skupina ne bo več vodila nikake posebne politike niti ne bo stopila zasebno v pogajanja s faktorji izven naroda, marveč bo v vseh teh vprašanjih v bodoče edini predstavitelj in odločilni činitelj Narodno Vjeće.

Narodno Vjeće, katero vodijo velike ideje narodne samoodločbe in demokracije, ki so navdajale tudi že pred vojno ves naš narod in ki so z razvojem vojne prišle do zmage v mednarodni politiki, postavlja za rešitev našega narodnega vprašanja te-le temeljne zahteve:

I.

Zahtevamo ujedinjenje celokupnega našega naroda Slovencev, Hrvatov in Srbov na vsem njegovem etnografskem teritoriju, kjer naš narod danes živi, brez ozira na katerekoli pokrajinske in državne meje, v eno samo edinstveno, popolnoma suvereno državo, urejeno po načelih politične in ekonomske demokracije, ki vsebuje v sebi odpravo vseh socijalnih in gospodarskih krivio in neenakosti.

II.

Zahtevamo, da bo na bodoči mednarodni mirovni konferenci zastopan naš narod enotno po svojih posebnih odposlancih.

III.

Vsled tega odklanja Narodno Vjeće načrt rešitve našega vprašanja, kakršen je podan v avstrijskem cesarskem manifestu z dne 16. oktobra, kakor tudi vsak bodoči predlog, ki bi imel namen rešiti naše narodno vprašanje samo deloma ter mu odvzeti njegov mednarodni značaj.

IV.

Narodno Vjeće smatra, da se more samo s sprejetjem teh načel zagotoviti trajen mir med narodi, združenimi v svobodnih državah, in s tem omogočiti zvezo narodov in splošno razoroženje.

V.

Narodno Vjeće izjavlja, da se bo po obdih načelih demokracije vsem drugorodnim manjšinam v državi Slovencev, Hrvatov in Srbov zagotovil svobodni razvoj, sosednjim državam v zaledju pa omogočil in zagotovil trgovsko-prometni dohod na morje, toda brez poseganja v našo teritorijalno celokupnost in državno suverenost.

Narodno Vjeće pozivlja celokupni naš narod ene krvi in jezika, ene duše in enega sroa, da se zastavi za uresničenje teh zahtev in načel z ono vdanostjo in samozatajevanjem, ki jih zahteva sedanja usodepolna doba. Združimo se torej vsi v eno veliko, nerazdružljivo narodno kolo, kateremu je pred očmi samo veliki ideal narodnega ujedinjenja, svobode in neodvisnosti, da se s tem pokažemo vredne velike dobe, v kateri živimo in velikih nalog, katere smo prevzeli.

V ZAGREBU, dne 19. oktobra 1918.

Za Narodno Vjeće SHS.:

Dr. Anton Korošec,
predsednik.

Dr. Ante Pavelić

Svetozar Pribičević

podpredsednika.

Wilson postavlja Avstro - Ogrski Čehe in Jugoslovane za sodnike, ki naj ji narekujejo mirovne pogoje.

Dunaj, 20. oktobra. (Koresp. urad.) Reuter poroča:

Besedilo note Zedinjenih držav na avstrijsko noto z dne 4. oktobra, kakor je bila poslana od državnega departementa potom švedskega poslanca v Washingtonu na švedskega zunanjega ministra, se glasi:

Državni departement, 18. oktobra 1918.

Gospod!

Čast mi je potrditi Vam prejem Vaše note z dne 7. oktobra, v kateri prinašate sporočilo avstro - ogrske vlade predsedniku Zedinjenih držav. Imam sedaj naročilo od predsednika, da Vas zaprosim za prijaznost, da sporočite potom svoje vlade cesarski in kraljevi vladi ta - le odgovor:

Predsednik Zedinjenih držav smatra za svojo dolžnost, sporočiti avstro - ogrski vladi, da se ne more baviti s predloženim predlogom te vlade, ker so od njegove poslanice z dne 6. januarja nastopili gotovi dogodki največjega pomena, ki so nujno izpremenili kompetenco in odgovornost vlade Zedinjenih držav. Med 14. pogoji, ki jih je takrat predsednik formuliral, je bil tudi ta - le pogoj: Narodom Avstro - Ogrske, katerih stališče med narodi hočemo zavarovati in varovati, naj se da kar najsvobodnejša možnost za avtonomni razvoj. Odkar je bil ta stavek zapisan in izrečen pred kongresom Zedinjenih držav, je vlada Zedinjenih držav priznala, da obstoja vojno stanje med Čeho - Slovaki in nemško ter avstro - ogrsko državo in da je čeho - slovaški Narodni svet de facto v vojni se nahajajoča vlada, ki ima primerno avtoriteto, voditi vojaške in politične zadeve Čeho-Slovakov.

Vlada Zedinjenih držav je tudi v največjem obsegu priznala pravičnost narodnih osvobodilnih stremljenj Jugoslovanov.

Predsednik torej ne more več priznati samo avtonomije teh narodov kot podlago za mir, marveč je prisiljen, vztrajati na tem, da ti narodi in ne on sodijo o tem, katera akcija s strani avstro - ogrske vlade bo zadovoljila aspiracije in naziranje narodov o njih pravicah in o njihovem poklicu postati člani rodbine narodov.

Sprejmite, gospod, ponovno zatrdilo mojega največjega spoštovanja.

Robert Lansing.

Kaj hoče Wilson?

Wilson odgovarja Avstro - Ogrski na prošnjo za mir, v kateri je, kakor znano, naznanila Ameriki, da sprejema vse točke, ki jih je postavil Wilson za podlago miru. Wilson naznanja, da je prišla prošnja Avstro - Ogrske prepozno; 6. januarja t. l. je bil Wilson še pripravljen zadovoljiti se s tem, da bi dobili v Avstriji posamezni narodi avtonomijo, danes pa so se stvari tako izpremenile, da si Amerika ne lasti več pravice, vtikati se v notranje razmere Avstro - Ogrske. To pravico prepušča ameriški predsednik Wilson Čehom in Jugoslovanom, ki naj kot sodniki narekujejo avstro - ogrski vladi na kakšen način se bosti ustanovili samostojni in neodvisni državni Čeho-Slovakov in Jugoslovanov. Zanimivo je, da Wilson prav nič ne omenja Poljakov, Rusinov, Lahov in Romuncev. Bržčas tega ni storil, ker je tem narodom že itak določena popolno narodno ujedinjenje v samostojnih državah, deloma pa radi tega, ker z ustanovitvijo Češke in jugoslovanske države Avstro - Ogrska dejansko razpade, v katerem trenutku bode rešena sploh vsa vprašanja te države. Wilson meni, da bo takrat rešena tudi prošnja Avstro-Ogrske za mir.

Država S. H. S.

En dan pozneje, kot je odgovoril Wilson Avstro - Ogrski, je izdal v Zagrebu vrhovni narodni svet v Avstro-Ogrski živečega dela naroda Slovencev, Hrvatov in Srbov objavo, s katero jemlje v svoje roke vodstvo narodne politike. Nihče drugi kot on, ni več v bodoče opravičen pogajati se s komur koli izven naroda.

Narodno vijeće (svet) povdarja zahtevo ujedinjenja vsega našega naroda. Pasti morajo pokrajinske meje in naš narod v bodoče ne bo več ločen na Štajerce, Kranjce, Korošce, Goričane, Istrane, Dalmatince, Banovince, Bosance itd. Izginiti morajo pa tudi vse državne meje, ki so dosedaj cepile naš narod. Narodno vijeće zahteva, da se ustanovi iz avstro - ogrskih jugoslovanskih pokrajin ter iz kraljevine Srbije in Črne gore, ki tvorijo vsi skupaj narodnostno enotno ozemlje, eno samo državo naroda S. H. S. Ta država naj bo demokratska in socialno pravična, nele napram pripadnikom svojega naroda, marveč tudi napram narodnim manjšinam, ki bi ostale v naši državi. Tudi našim sosedom v zaledju bo preko našega ozemlja odprta pot do morja, zavedati pa se bodo morali, da hodijo k morju po naših potih in po naši državi. Objava N. V. umevno odklanja rešitev narodnega vprašanja, kakršnega predlaga manifest avstrijskega cesarja.

Pravilnik „Narodnega Vjeća“ za Slovence, Hrvate in Srbe v Zagrebu.

1. »Narodno Vjeće« za narod SHS v Zagrebu je politično predstavništvo vseh Slovencev, Hrvatov in Srbov, ki žive v Hrvatski - Slavoniji z Reko, v Dalmaciji, Bosni - Hercegovini, Istri, Trstu, na Kranjskem, na Goriškem, Stajerskem in Koroškem, v Bački, Banatu, Baranji, Medžimurju in v ostalih krajih jugozapadne Ogrske.

2. Skupni temeljni program »Narodnega Vjeća« je: Ujedinjenje vseh Slovencev, Hrvatov in Srbov v narodno, svobodno in neodvisno državo Slovencev, Hrvatov in Srbov, urejeno na demokratičnih načelih. Vsa vprašanja, ki so v zvezi s temi temeljnimi načeli, se smatrajo za nesporno skupna vprašanja »Narodnega Vjeća«. Poleg tega odloča »Narodno Vjeće« o vseh vprašanjih, ki jih priznavajo v »Narodnem Vjeću« zastopani odposlanci za skupna.

3. Organizacija »Narodnega Vjeća« temelji na teritorialnem principu, t. j. vsaka izmed naših pokrajin pošlje v »Narodno Vjeće« po enega odposlanca na okroglo vsakih 100.000 prebivalcev. Kranjski, slovenski delom Stajerske, Goriške in Koroške ter Trstu pripada skupaj 14 odposlancev, Istra dobi 3, Dalmacija 7, Hrvatska - Slavonija z Reko 28, Bosna - Hercegovina 18, Jugoslovani na Ogrskem 10 odposlancev.

Vsi izvoljeni člani hrvatskega sabora v Zagrebu, bosanskega sabora v Sarajevu, državnega zbora na Dunaju, ter vseh deželnih zborov prej navedenih dežel, ki sprejemajo načela tega pravilnika, imajo se kolikor že itak niso izvoljeni člani »Narodnega Vjeća«, pravico udeleževati se plenarnih sej vjeća. Vrh tega pa imajo člani hrvatskega sabora v Zagrebu, bosanskega sabora v Sarajevu in državnega zbora na Dunaju pri plenarnih sejah skupaj po pet glasov, odnosno po pet odposlancev z aktivno in pasivno pravico.

4. Organizacije, ki pristopajo »Narodnemu Vjeću« in ki zastopajo razne narodne stranke in politične skupine v poedinih pokrajinah, so dolžne prepustiti sorazmerno število odposlancev tudi onim narodnim strankam, ki eventualno sedaj ne pristopijo »Narodnemu Vjeću«, a prošjo naknadno za sprejem. Naravno, da more tu iti samo za stranke, ki stoje na stališču narodnega edinstva Slovencev, Hrvatov in Srbov in neizpodbitne pravice samoodločbe našega naroda, kakor je to označeno v zagrebški resoluciji z dne 3. marca 1918. O sprejemu sklepa »osrednji odbor« »Narodnega Vjeća«.

5. »Narodno Vjeće« deluje:

a) v skupnih sejah, ki se sestajajo redno vsake 3 mesece, ter na poziv »osrednjega odbora« po potrebi, ali pa na predlog najmanj 15 članov »Narodnega Vjeća«. V tem poslednjem slučaju se mora sestati seja najkasneje 14 dni pozneje, ko je predsedništvo dobilo obvestilo. Plenum voli »osrednji odbor« (člane in namestnike) ter mu določa smer dela.

b) »Osrednji odbor« šteje največ 30 izvoljenih članov. Z dvema tretjinama glasov more »osrednji odbor« kooptirati največ še 10 članov z istimi pravicami. »Osrednji odbor« sklicuje plenarne seje »Narodnega Vjeća«, vodi poslovanje »Narodnega Vjeća«, predstavlja ga na zunanji, določa poslovnik in pododbove »Narodnega Vjeća«, sprejema njih poročila in se posvetuje o njih, imenuje poverjenike, rešuje spore med raznimi pokrajinskimi organizacijami in narodnimi strankami in skupinami, daje v skladu za zastopniki odnosnih zastopov smer postopanju parlamentarnih skupin v splošno narodnih vprašanjih, nabira denarna sredstva in jih upravlja ter izključuje posamezne člane, ki pa imajo pravico priziva na »Narodno Vjeće«, toda brez odgodilne moči. Po izvolitvi se »osrednji odbor« konstituira in izvoli predsedništvo, ki vodi posle »osrednjega odbora«. Predsedništvo »osrednjega odbora« je zano tudi predsedništvo »Narodnega Vjeća«.

6. V plenarnih sejah »Narodnega Vjeća« in »osrednjega odbora« se sklepa z dvetretjinsko večino glasov navzočih članov. Za »osrednji odbor« je potrebna, da je navzoča nadpolovična večina članov ali njihovih namestnikov. Za plenarno sejo »Narodnega Vjeća« zadostuje, da je navzoča tretjina članov s pravico glasovanja, treba pa je, da so ti člani pravčasno povabljeni. V postopanju na priziv proti izključitvi posameznega člana »osrednjega odbora« ne glasujejo oni člani »osrednjega odbora«, ki so se udeležili glasovanja o izključitvi.

7. Ta pravilnik se more izpremeniti tisti samo v plenarni seji »Narodnega Vjeća« v navzočnosti vsaj polovice članov.

Krfska pogodba.

Prvi osnutek državniške pogodbe za osnivanje jugoslovanske države naroda SHS, brez ozira na zgodovinske meje, tvori takozvana krfska pogodba, ki sta jo sklenila med seboj Srbija in Jugoslovanski odbor. Ta načrt je danes že nekoliko zastarel, vendar pa še vedno velja v posameznih podrobnostih za dober pripomoček pri snovanju države SHS. Radi zanimivosti ga prinašamo v celoti. Glasi se tako - le:

1. Država Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki so znani tudi pod imenom Južnih Slovanov ali Jugoslovani, bo svobodno in neodvisno kraljestvo z nerazdeljivim teritorijem in eno državnostjo (enim državljskim pravom). Ta država bo ustavna, demokratična in parlamentarna monarhija, na čelu ji dinastija Karagorjevičev, ki je nastopala in delila stremenje in misli naroda ter stavila nad vse narodno svobodo in narodne težnje.

2. Ime te države bo: Kraljestvo Srbov, Hrvatov in Slovencev. Naslov vladarjev pa bo: Kralj Srbov, Hrvatov in Slovencev.

3. Ta država bo imela samo en grb, samo eno postavo in eno krono. Ti emblemi se bodo sestavili iz naših sedanjih različnih emblemov, njeno edinstvo bo simboliziral grb in zastavo kraljevine.

4. Posebne zastave, srbska, hrvatska in slovenska so ravnopravne in se smejo svobodno razobešati ob vsaki priliki. Isto velja tudi za posebne grbe.

5. Vsa tri narodna imena srbsko, hrvat, in slov. so ravnopravna pred zakonom na vsem teritoriju kraljevine in vsakdo se more posluževati svojega jezika ob vseh prilikah javnega življenja in pred vsemi oblastmi.

6. Enako sta ravnopravni obe pisavi cirilica in latinica in vsakdo ju sme svobodno rabiti v celem področju kraljevine. Kraljevske oblasti kakor tudi krajevne avtonomne oblasti smejo in so dolžne rabiti oboje pisavo, kakor to želi kak državljan.

7. Vse priznane veroizpodi se smejo svobodno in javno izpovedati. Pravoslavna, katoliška in islamska vera, katerim pripada v poglavitnem naš narod, bodo enakopravne ter bodo imele iste pravice napram državi. Z ozirom na ta načela bo naloga zakonodaje, da vzdrži interkonfesionalni mir, kakor to odgovarja duhu in tradicijam našega splošnega naroda.

8. Čimprej se bo uvedel enoten kolar.

9. Področje kraljevine SHS. bo obsegalo vse kraje, kjer živi naš troimenjski narod v kompaktnih in nepretrganih masah. Nič od tega področja se ne sme odtrgati, ne da bi se ogrozili življenjski interesi celokupnosti. Naš narod ne teži za tujim. On želi samo, da se osvobodi in si ustvari svoje edinstvo. Ravno zato odbija zavestno in najodločnejše vsako delno rešitev problema svoje osvoboditve izpod avstro - ogrdinjenja. Stavi si kot glavno nalogo svoje osvoboditve izpod avstro - ogrskega gospodstva in svoje ujedinjenje s Srbijo in Črno goro v eno nerazdelljivo celoto. Po načelu pravice samoodločbe narodov se ne sme niti en del teritorialne celote odtrgati in združiti s katerikoli drugo državo brez privolitve naroda samega.

10. V interesu svobode in enakopravnosti vseh narodov bo Jadransko morje svobodno in vsem odprto.

11. Vsi državljanji v celem področju kraljevine so enakopravni ter uživajo iste pravice pred državo in pred zakonom.

12. Volitve zastopnikov v narodno predstavništvo se bodo vršile na temelju splošne, enake, neposredne tajne volilne pravice. Isto bo veljalo za občinske zastope, kakor tudi za zastope v drugih upravnih panogah. Vse občine bodo imele pravico, da se njih zastopniki volijo.

13. Ustavo bo izdelal po sklenjenem miru ustavodajni zbor, izvoljen na temelju splošne, direktne in tajne volilne pravice. Ustava bo temelj vsega državnega življenja, izvor in cilj vse oblasti in vseh pravic v državi, na katerih bo slonelo vse narodno življenje. Ustava bo omogočila narodu, da razvije vse svoje posamezne energije v krajevnih samoupravah, ki bodo osnovane po prirodnih, socialnih in ekonomskih načelih. O sestavi se bo glasovalo v celoti z večino, ki jo bo ustavodajni zbor določil. Ustava, kakor tudi drugi zakoni, o katerih bo glasovala konstituenta, bodo stopili v veljavo šele, ko jih kralj odobri. Na ta način ujedinjeni narodi Srbov, Hrvatov in Slovencev bodo tvorili državo nekako 12 milijonov prebivalcev. Ta država bo jamstvo za narodno neodvisnost omenjenih narodov, kakor tudi za njih narodni in kulturni razvoj ter močen jez proti nemški ekspanzivi, ta država bo

nerazdružljiv zaveznik vseh civiliziranih narodov in držav, ki so proglasile načela pravice, svobode in mednarodne pravičnosti. Ta država bo vreden član družbe narodov.

Dano na Krfu, dne 7. (20.) julija 1917. Ministrski predsednik kraljevine Srbije: Nikola P. Pašić, predsednik Jugoslov. komiteja: Ante Trumbić.

Jugoslavija in Lahi.

Med sosedi se vnamejo radi prepri. Iako je tudi pri narodih, ki stanejo drug poleg drugega. Prepriajo se radi zemlje, ki jo oba sosedja zahtevata zase, radi ljudi, ki jih tudi oba hočeta imeti, ali pa radi gospodarskih vprašanj. Navadno pa vsi ti vzroki skupaj povzročijo nasprotja, ki trajajo lahko stoletja in stoletja. — Tudi med Slovenci, oziroma Hrvati in Italijani so nastali taki prepri, ki trajajo do najnovjšega časa. V prejšnjih stoletjih se je posrečilo Benečanom zasesti jugoslovansko Dalmacijo in Istro, katero so obdržali do leta 1797., ko je Napoleon uničil beneško republiko in prepustil Dalmacijo in zapadno Istro Avstriji. — V dobi beneškega gospodstva se je širila v teh deželah laška kultura in laški jezik. Slovansko prebivalstvo se je v velikem delu poitalijančilo in spreminilo dostikrat tudi svoja slovanska rodbinska imena v laška. Tudi potem, ko sta prišli obe deželi pod Avstrijo, je italijanski vpliv deloval naprej, zlasti ker ga je ščitila in podpirala avstrijska vlada. Enako je bilo tudi v Trstu in na Reki, dasi Trst in Reka nikdar nista spadala pod Italijo. Dalmatinska in istrska mesta ter Reka in Trst so izgledala kot pristna laška mesta. Medtem pa se je začel prepri narodov. Jugoslovanski življenj v omenjenih deželah in mestih se je začel probujati, zavedati. Poitalijančevanje se je ustavilo. Jugoslovanskega prebivalstva je bilo vedno več, v Dalmaciji je italijanski življenj skoro popolnoma izginil. Pri zadnji ljudski štetvi leta 1910. so našli v Dalmaciji med 650.000 prebivalci le še 18.000 Lahov, v Istri 224.000 Jugoslovancev in le 147.000 Lahov, v Reki 23.000 Lahov in 20.000 Slovanov in v Trstu 118.000 Lahov in 60.000 Slovencev in Hrvatov. V Gorici so našli 14.000 Lahov in 10.000 Slovencev. Pri tem pa je še treba povdarjati, da se je vršilo ljudsko štetje na korist Lahov in na veliko škodo Jugoslovancev, ker je še na tisoče naših ljudi všteti med Laha. Kljub temu je pokazalo ljudsko štetje, da krepko napredujemo in da si bomo v narodnem oziru v doglednem času priborili nazaj naše obmorske pokrajine.

Nasprotja med Jugoslovani in Lahi so bila v tem času vedno večja, zlasti ker so se zvezali v Trstu in Gorici Lahi z Nemci.

Tu pa je izbruhnila svetovna vojna. Jugoslovani in Lahi smo bili enako tlačeni in preganjani. Tedaj se je prvič zgodilo, da so pozivali slovenski listi na sporazum med Lahi in Jugoslovani. Kmalu nato je vstopila v vojno tudi Italija. Naše pokrajine so postale vojno ozemlje, naše gorje je bilo od dne do dne večje.

Italija je vstopila v vojno, potem ko je sklenila s Francijo in Anglijo takozvano londonsko pogodbo, po kateri so priznale zapadne države Italiji pravico do Dalmacije, Reke zapadne Istre, Trsta in skoro cele Goriške. Slovenci in skoro vsi Jugoslovani smo bili s to pogodbo smrtno zadeti. Odrezani od morja, odtrgani od 1.200.000 Jugoslovancev, ki bi prišli pod tuje gospodstvo, bi bilo obsojeni na počasno hiranje, odtrgani rojaki pa na narodno smrt, Italija je hotela s to pogodbo zadostiti svojemu imperijalizmu.

Tedaj so začeli delovati v Švici, Franciji, Angliji, Rusiji ter Zjedjenih državah jugoslovanski odbor, ki so opozarjali ves kulturni svet na Jugoslovane, naše stremenje po ujedinitvi in pomen za zapadne države. Opozarjali so, da so laške želje po naših deželah neutemeljene in da bi se nam zgodila velika krivica, če bi Italija dosegla, kar zahteva. Jugoslovanski odbori so razvili zelo živahno delovanje in kmalu so se pojavili v vseh državah; zlasti pa na Angleškem glasovi nam v prilog. Ko je izbruhnila ruska revolucija in postavila načelo samoodločbe narodov, je jugoslovanska agitacija še bolj pridobila na ugledu, dočim so italijanske zahteve začele postajati nevzdržne. In ko je vstopila v vojno tudi Amerika in ko je postavil Wilson znana svoja načela o samostojnosti in samoodločbi tudi najmanjših narodov, tedaj je bilo jasno, da Italija ne bo mogla vzdržati zahteve, da se mora londonska pogodba dobesedno izvršiti. Njen poraz jeseni lanskega leta je njene zahteve še bolj oslabil.

Medtem je sklenil načelnik jugoslovanskega odbora dr. Trumbić s srbsko vlado krfsko pogodbo, glasom katere naj se združijo vsi Jugoslovani v avstroogrski monarhiji in izven nje v enotno jugoslovansko državo. Dr. Trumbić in srbski ministrski predsednik Pašić sta začela sedaj pritiskati na Italijo, naj svoje zahteve po jugoslovanskih zemljah opusti. Italija dolgo časa ni hotela o tem nič slišati, zlasti ne italijanski zunanji minister Sonnino. Tu pa je začel del italijanskega časopisa zlasti največji in najvplivnejši zgornejtalijanski časopis Corriere della Serra pisati nam v prilog. V Italiji se je vnela velika časopisna bitka za in proti nam. Enako tudi v laškem ministrskem svetu, kjer sta si stala nasproti Sonnino, zastopnik laških osvajaških teženj in Orlando, ki je hotel upoštevati jugoslovanske zahteve. Najnovejša poročila iz Italije pravijo, da je padla odločitev 8. in 9. oktobra in sicer nam v prilog. *

Zaplenjeno.

Najnovejše vesti.

Čehi in Jugoslovani se ne spuščajo več v debato.

Danes se zopet pričenjajo seje poslanske zbornice na Dunaju. Vlada in nemški krogi so radi Wilsonovega odgovora silno pobiti. Hussarek napoveduje nov govor, s katerim bo skušal razložiti znani cesarski manifest. Nato naj se vrši velika politična razprava. Čehi in Jugoslovani so sklenili, da bodo pri tej priliki prečitali svoje manifeste, debate pa se ne bodo udeležili. *

Susteršič na begu iz domovine.

Kakor izvemo iz zanesljivega vira, se preseli dr. Susteršič že prihodnje dni na Dunaj, od koder se nič več ne povrne. Z njegovim odhodom se napovedujejo pri deželni odbor velike izpremembe. *

Nemčija odgovarja Wilsonu.

Včeraj, dne 21. t. m. je bil objavljen nemški odgovor Wilsonu na njegovo noto z dne 14. oktobra, v kateri je zahteval popolno ponižanje Nemčije. V odgovoru pravi nemška vlada, da bo izpraznila zasedene pokrajine. Nemške čete imajo naročilo prizanašati zasebnemu imetju ter skrbeti za prebivalstvo. Nevtalna komisija naj razjasni nemško vojno podmorskih čolnov. Nova vlada je v Nemčiji sestavljena po željah ljudskega zastopstva. Nezlomljiva volja nemškega naroda je nadaljevati reforme navladnem sistemu. Ponudba za mir in premirje izhaja od vlade, ki jo prosto vsake samovoljnosti in neodgovornega vpliva, podpira soglasje večine nemškega naroda. — Iz odgovora Nemčije je videti, da premirja še ne bo tako kmalu in da se bodo razgovori še nadaljevali med tem, ko bodo peli topovi neusmiljeno naprej. *

Velika železniška nesreča.

Pri Kapfenbergu na Zgor. Stajerskem je včeraj zadel brezovlak v tovrni vlak. Več ljudi je ubitih in ranjenih. Današnji jutranji brzovlak ima v Ljubljani čez 5 ur zamude. *

Vojni dogodki stopajo vzpričo velikanskim izpremembam, ki jih doživljamo v avstrijski državi, več ali manj v ozadje. Na talijanski fronti se zadnji čas ne vrše nobena pomembnejša bojna dejanja. Na francoski fronti pa se nevdružno nadaljuje umikanje nemških čet. Najbolj občutno je nemško umikanje na severu, kjer so morale nemške čete opustiti vso obal do nizozemske meje ter so izgubili Nemci tam svoja važna oporišča za podmorske čolne. Tudi v sredini se nemške čete vedno bolj umikajo ter so morale zapustiti zelo važnih križišče Lille in v Champagni več važnih točk. Tudi na srbskem bojišču napredujejo Srbi in Francozi, katerim so se pridružili tudi četaši. V dolini Morave so prodrele nekako do sredine stare srbske države, kakršna je bila pred balkansko vojno, ter so prodrli tudi že globoko v Črno goro. *

Velik poraz boljševikov.

V Uralu so porazili Čehoslovaki in srbske čete armado boljševikov, broječo 8000 mož. *

Odgovorni urednik: Emil Vodeb.
Tisk »Narodne Tiskarne« v Ljubljani.

Izdaja: Konsorcij »Domovine«.
Izhaja vsak petek.
Naročnina za tekoče leto 12 K, za pol 6 K. Posamezna številka 30 vinarjev.
Uredništvo in upravljanje:
Sodna ulica št. 6, pritrilje desno.
Inserati po dogovoru.

PREDSEDNIŠTVO NARODNEGA VJEĆA IN OSREDNJEGA ODBORA:
Predsednik: dr. Anton Korošec; podpredsednika: Svetozar Pribičević, dr. Ante Pavelić; tajniki: dr. Mate Drinković, dr. Srgjan Budisavljević, dr. Ivan Lorković.